

VISITA A LA CIUTAT DE GIRONA

Capital del Gironès (74.754 habitants l'any 1994), és el centre cultural, administratiu i de serveis de les comarques gironines. Té la confluència del Ter amb el Güell, el Galligants i l'Onyar, aquest darrer riu, creuat per diversos ponts, divideix la ciutat en dos. A la seva dreta s'alça el nucli antic, de 2000 anys d'antiguitat, que va estar emmurallat. A la seva esquerra, la Girona moderna, estesa des del primitiu nucli del Mercadal fins al parc de la Devesa i on es troba el Palau-sacosta.

UNA MICA D'HISTÒRIA

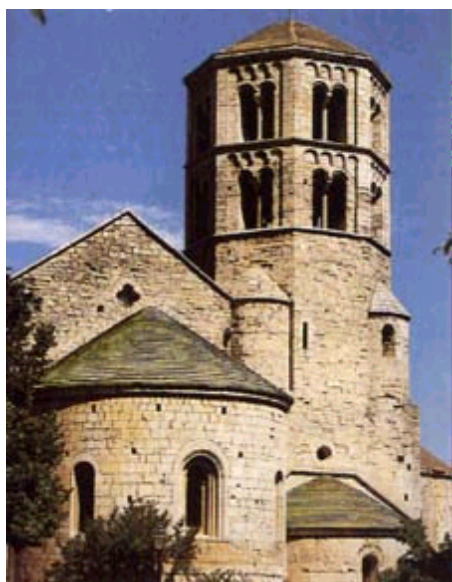
Pas natural al sector NE de la península, la seva condició de plaça forta es fa palesa ja sota els romans, que hi bastiren un *oppidum* (després *municipium*) vora la Via Augusta. Bisbat des del segle V, després del breu domini musulmà (s. VIII), Carlemany la convertí en avançada fronterera del seu imperi i en un dels nuclis comtals bàsics de la Marca Hispànica. Baluard defensiu de Catalunya davant les invasions franceses, sofrí molts setges i esdevingué mítica la seva resistència en la guerra contra Napoleó (1808 – 1809).

Conserva un magnífic conjunt monumental. El barri antic és clos encara per immensos panys de muralla que envolten el Passeig Arqueològic i el de les Muralles, bell mirador sobre la ciutat. Posseeix un gran nombre d'edificis romànics i gòtics, sovint amb elements renaixentistes i barrocs, de caràcter religiós o civil, que foren seu d'institucions polítiques i culturals, o antics casals nobles. Dins l'entrellat dels carrerons medievals hi ha també l'antic call, on visqué fins a la fi del segle XV una puixant comunitat. De la Girona moderna cal destacar les cases modernistes de l'arquitecte Rafael Masó. A més, compta amb un ric patrimoni als museus i arxius.

ESGLÉSIA DE SANT NICOLAU

S.XII. Temple romànic de nau única. Al subsòl es mostren restes funeràries paleo cristianes del segle IV d C .

MONESTIR DE SANT PERE GALLIGANTS

S.XI–XII. Monestir benedictí, actualment seu del Museu Arqueològic. L'església és àmplia i monumental, amb una estructura basilical de tres naus, i el claustre té una col·lecció de làpides hebrees que hi són

exposades.

El Museu conté un recull de mostres arqueològiques de les comarques gironines, i s'hi exhibeix una significant col·lecció de làpides mortuòries hebrees, procedents del cementiri dels jueus del call gironí, a Montjuïc (Camp d'Or). S'hi exposen també col·leccions de les troballes fetes en les nombroses excavacions realitzades arreu de la província.

El claustre, de petites dimensions, és molt harmònic, mostra l'esplendor de l'art escultòric romànic, i crea un recinte de gran intimitat, serenor i recolliment.

És característic el rosetó del s.XII en el qual està gravat el nom de l'autor, Pere i els capitells del claustre molt semblants als de St. Vallés. Tant el rosetó com els capitells estan construïts amb la pedra típica de Girona, la característica principal de la qual, és que conté uns fòssils anomenats numnolites.

CATEDRAL

S.XI–XVIII. La Seu actual és el resultat de la superposició i l'addició d'estils arquitectònics diferents d'ençà del primer edifici romànic conegut que es consagrà el 1038.

Ens ofereix quatre estils arquitectònics: romànic, gòtic, renaixentista i barroc, la qual cosa no és freqüent.

Primer de tot, no tothom pot entrar per la porta principal, ja que hem de pujar 90 graons dividits en 3 seccions de 30 graons i pertant amb 3 replans. Però durant la nostra estància la façana principal estava en procés de restauració. Aquest fet no va impedir el nostre accés a una de les maravelles del gòtic català, ja que vam poder entrar per una porta lateral. Aquesta tenia representats 6 apòstols a banda i banda, tot i que no hi eren.

La nau gòtica que és la més ampla del món, de 22,98 metres i té una alçada de 35 metres. Iniciada la construcció del temple a tres naus, la proposta de continuar-lo en una nau única va provocar la suspensió de les obres i una discussió intermitent de responsables i tècnics que durà cinquanta anys.

Es suposava que en el mateix lloc on ara està la catedral es trobava el tercer temple pagà de l'època romana però, es va trobar que l'actual catedral estava alçada sobre una altra més estreta. Però el fet més característic d'aquesta catedral és, com hem dit abans, el fet que sigui d'una sola nau i que no hi hagi cap columna, amb la qual cosa hi havia el perill de que aquesta caigués, a part de que les claus de volta són de fusta.

La Catedral era el centre de la ciutat bimilenària de la que he parlat anteriorment. Estava emboltada per la Pia Almoina (casa de la caritat en la que es servia pa i sopa als més pobres) ,de la qual el 92% de la propietat era de l'Església en el 1595, i una sinagoga.

Actualment, en el claustre està instal·lat el Museu Capitular on es pot trobar com a obra més important el Beatus de Girona, acabat el 975 per la monja Ende. El beatus és un brodat, de llana tenyida, que tracta sobre la creació. Probablement és més antic del que es creu, ja que actualment s'ha trobat un brodat semblant a Jordània, i té una data de fabricació més antiga

BANYS ÀRABS

S.XII–XIII. Construcció inspirada en els banys nord–africans. La decoració és romànica sense influències musulmanes. Conté molt ben conservats els elements d'una casa de banys públics. S'hi poden admirar la sala de banys calents, les habitacions per als banys de vapor i la gran sala freda, quadrada amb una piscina octogonal amb columnes romàniques que sostenen el cos prismàtic de la lluern superior, que és un temple esvelt, emmirallat a l'aigua que escampa per la sala una llum emblanquida, sedant. És l'únic que es conserva a tota Espanya. Els diners que es guanyaven eren per l'Església. Actualment, al costat hi viuen un grup de monjes. És curiós que fos feta per cristians, intentés imitar uns banys musulmans i que una de les

claraboies tingués la forma de l'estrella de David.

EL CALL

Era el barri on vivia la comunitat jueva.

A Girona les primeres referències de jueus és en el 898, amb l'arribada de 25 famílies, però s'esmenta per primer cop en el 1160. Des de la seva arribada tant a Catalunya com a Girona els jueus passen per 3 etapes:

–s.XI–XII: Arribada, assentament i formació de comunitats.

–s.XIII–XIV: Període de plenitud que es va estroncar amb els problemes social i econòmics. Ja són un 7% de la societat catalana.

–s.XV: Abandonament de les seves terres.

El call de Girona estava delimitat pel carrer Lluís Batlle, la Plaça de la Catedral i el carrer Miquel Oliva. Hi ha vint 3 sinagogues:

–la primera i més antiga va ser construïda en el s.IX. Era, a part d'un lloc de reunió, un lloc d'estudi, una escola d'infants i un hospici.

–la segona va ser construïda en el s.XIII i XIV, i es trobava en el mig del call.

–la tercera és l'actual centre Çà porta.

A més les comunitats jueves gironines tenien un organisme jurídic i administratiu que regia la vida de la comunitat anomenat Aljama, semblant als municipis cristians. A part de l'Aljama, també tenien una casa de la caritat i un cementiri a fora de la ciutat, exactament al nord, en un terreny verge que va ser anomenat Bou d'Or o Montjuïc (muntanya del jueus). Fins i tot tenien els seus propis rituals funeraris. Primer de tot el cos era netejat i purificat, mitjançant essències i perfums, després era enbolcallat per mortalla nova i finalment era

traslladat a peu, en conativa funebre, de de la ciutat fins al cementiri.

El personatge cabdal d'aquesta comunitat va ser Mossé ben Nahman

PARC DE LA DEVESA

La Devesa de Girona, el parc més gran i més frondós de Catalunya, té una extensió de 40 ha, de les quals 9 són avingudes ombrívols. El parc compta amb més de 2.500 plàtans, híbrids de les espècies oriental i occidental, la majoria dels quals van ser plantats als voltants del 1850 i tenen, per tant, 140 anys. Col·locats a molt poca distància els uns dels altres, s'han vist obligats a créixer més en alçada que en amplada, la qual cosa els ha fet assolir abans d'hora alçàries pròpies del seu zenit vital. Molts tenen una altura excepcional de 55 metres.